

KODEKS dobrych praktyk RUCHU NAUKOWEGO

PODMIOTOWOŚĆ

KODEKS
dobrych
praktyk

MODEL
DZIAŁANIA

SPOŁECZNA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ

TRANSPARENTNOŚĆ
DZIAŁANIA

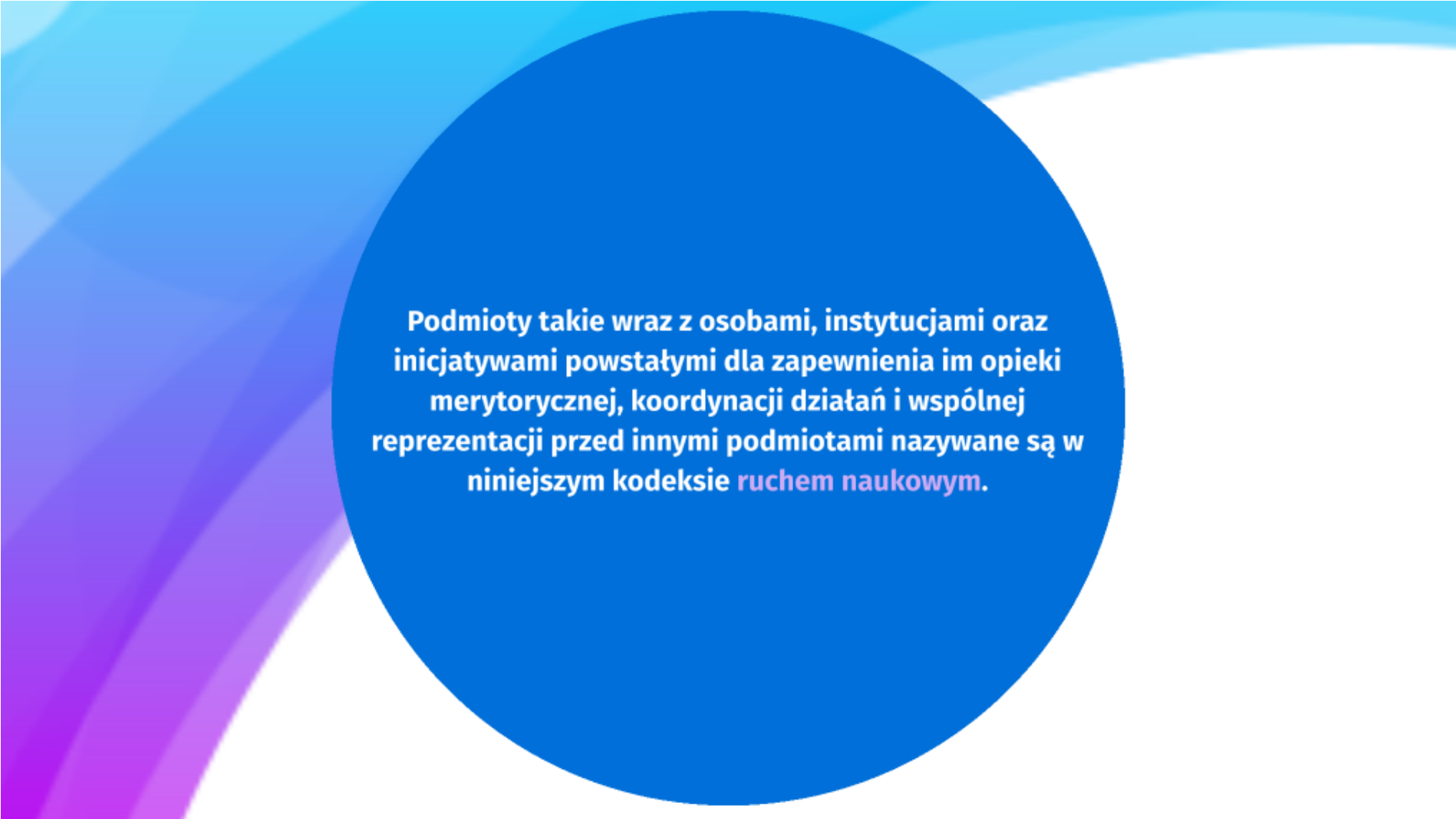
W niniejszym kodeksie określenie **koło naukowe ma charakter skrótowy. Za każdym razem, gdy się pojawia, oznacza nie tylko organizację, która ma w nazwie zwrot „koło naukowe”, ale każdy podmiot zrzeszający studentów i/lub doktorantów realizujący przedsięwzięcia o charakterze naukowym z inicjatywy jego członków.**

PODMIOT

CHARAKTER

OBIEG

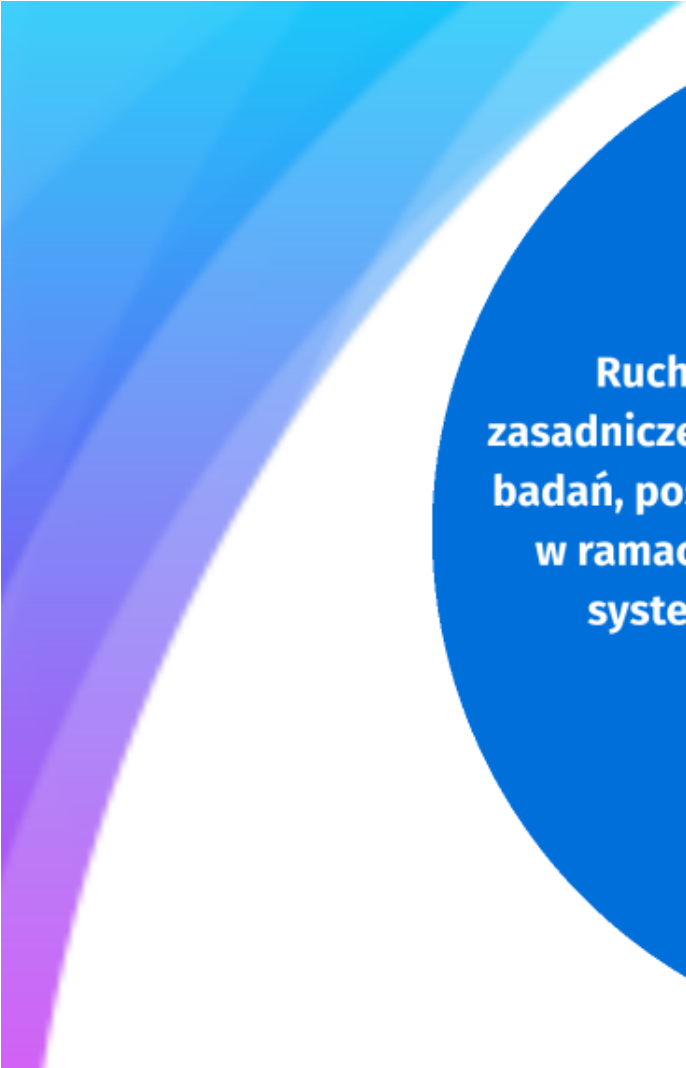
DEPOZYTARIUSZ

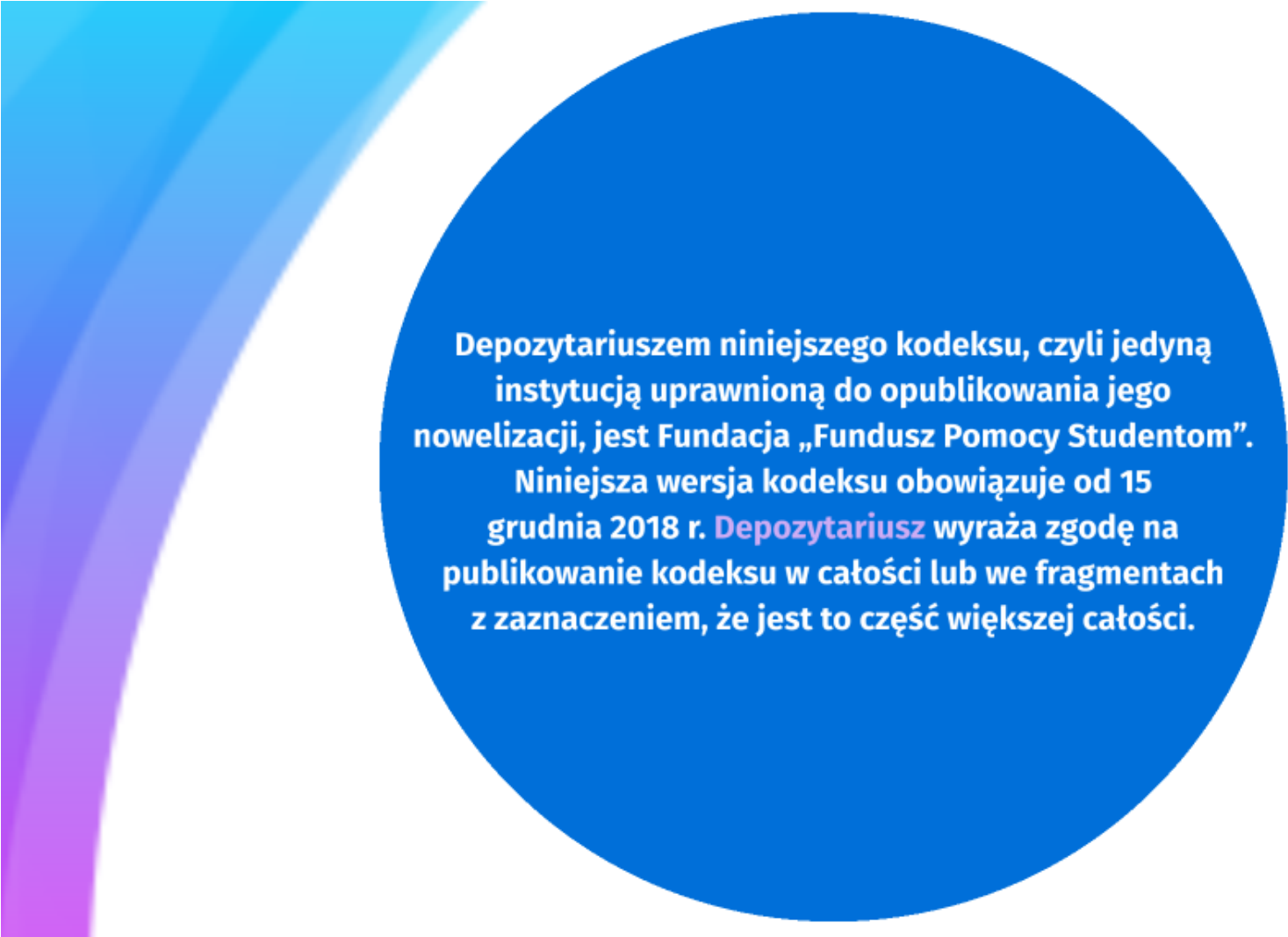
Podmioty takie wraz z osobami, instytucjami oraz inicjatywami powstałymi dla zapewnienia im opieki merytorycznej, koordynacji działań i wspólnej reprezentacji przed innymi podmiotami nazywane są w niniejszym kodeksie **ruchem naukowym**.

**Podstawowym kryterium oceny koła naukowego
jest wartość merytoryczna oraz liczba
zrealizowanych i realizowanych obecnie
przedsięwzięć o charakterze naukowym.**

Ruch naukowy tworzy równoległy do zasadniczego (w pełni sformalizowanego) obieg badań, poszukiwań naukowych i wymiany myśli w ramach danej uczelni, w całym krajowym systemie szkolnictwa oraz w relacjach ponadnarodowych.

Depozytariuszem niniejszego kodeksu, czyli jedyną instytucją uprawnioną do opublikowania jego nowelizacji, jest Fundacja „Fundusz Pomocy Studentom”.
Niniejsza wersja kodeksu obowiązuje od 15 grudnia 2018 r. **Depozytariusz** wyraża zgodę na publikowanie kodeksu w całości lub we fragmentach z zaznaczeniem, że jest to część większej całości.

KODEKS dobrych praktyk RUCHU NAUKOWEGO

PODMIOTOWOŚĆ

KODEKS
dobrych
praktyk

MODEL
DZIAŁANIA

SPOŁECZNA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ

TRANSPARENTNOŚĆ
DZIAŁANIA

PODMIOTOWOŚĆ RUCHU NAUKOWEGO

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14

1.

Podstawowym partnerem koła naukowego jest uczelnia. Przepisy wewnętrzne uczelni powinny uwzględniać funkcjonowanie w niej kół naukowych. Uczelnia jest zobowiązana umożliwić kołom naukowym korzystanie z jej osobowości prawnej.

2.

Każda uczelnia powinna wypracować (a jeżeli już go posiada, to doskonalić) **model współpracy** z ruchem naukowym. Model współpracy powinien uwzględniać w szczególności zasady finansowania przedsięwzięć o charakterze naukowym, zasady wsparcia merytorycznego i udostępniania infrastruktury uczelni kołom naukowym.

3.

Jednostki organizacyjne uczelni
powinny w ramach wsparcia dla
ruchu naukowego mieć
przynajmniej spisane zasady
korzystania przez koła naukowe z
infrastruktury uczelni, która została
im powierzona.

4.

Powinnością rektora i innych organów uczelni jest otoczenie ruchu naukowego **mecenatem**. Należy to rozumieć stworzenie warunków specjalnej ochrony i wsparcia należnego działaniom, które od strony formalnej nie są niezbędne dla bieżącego działania uczelni, ale w imię realizacji najbardziej podstawowej misji uczelni ich istnienie jest bezwzględnie konieczne.

5.

Podstawowym sposobem finansowania kół naukowych powinny być dotacje przedmiotowe na realizację ściśle zdefiniowanego projektu naukowego. Dotacja podmiotowa dla koła jest możliwa tylko w ściśle określonych i wyjątkowych okolicznościach.

6.

Na uczelniach o charakterze badawczym wsparcie dla kół naukowych powinno być większe od łącznego wsparcia dla wszystkich innych przedstawicielstw oraz organizacji studenckich i doktoranckich (w tym samorządów studenckich i doktoranckich, organizacji prowadzących działalność sportową, kulturalną, artystyczną, integracyjną i popularyzatorską).

7.

Na uczelniach, na których działają więcej niż dwa koła naukowe, powinna funkcjonować reprezentacja uczelnianego ruchu naukowego.

8.

Reprezentacja uczelnianego ruchu naukowego powinna uczestniczyć w kreowaniu polityki wspierania kół naukowych przez uczelnię i w podziale środków finansowych na realizację przez nie przedsięwzięć charakterze naukowym. Reprezentację należy zobowiązać, aby co najmniej raz w roku przedstawiała senatowi uczelni raport z działalności ruchu naukowego w ostatnim roku.

9.

Obowiązkiem uczelnianej reprezentacji ruchu naukowego powinno być prowadzenie rejestru kół naukowych działających na uczelni. Reprezentacja winna wykreślać z rejestru organizacje, które przez 12 miesięcy nie zrealizowały żadnego przedsięwzięcia o charakterze naukowym ani nie złożyły reprezentacji sprawozdania ze swojej działalności. Wykreślenie koła naukowego z rejestru powinno być równoznaczne z koniecznością złożenia do rektora uczelni wniosku o rozwiązanie organizacji w trybie art. 111 ust. 4 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

10.

Na uczelniach, które mają tylko jedno lub dwa koła naukowe, przedstawiciele tych kół co najmniej raz w roku powinni przedstawiać senatowi uczelni raport ze swojej działalności.

11.

Koło naukowe, które w danym momencie nie realizuje ani nie planuje działalności naukowej (np. ogranicza się do działań integracyjnych, organizowania jubileuszy lub obsługi technicznej cudzych konferencji i innych działań naukowych), należy traktować jako podmiot, który zawiesił działalność naukową i nie może być finansowany ze środków na działalność kół naukowych.

12.

Podmiotami realizującymi działania naukowe (a więc uprawnionymi do korzystania z wszelkich przywilejów należnych organizacjom mającym w nazwie zwrot „koło naukowe”) mogą być redakcje mediów akademickich, stowarzyszenia skupiające wyłącznie studentów i/lub doktorantów, organy wykonawcze samorządu studentów, organizacje, dla których głównym, ale nie jedynym obszarem działania jest działalność edukacyjna, popularyzatorska, artystyczna, kulturalna lub sportowa.

13.

Koła naukowe dążą do powołania w Polsce krajowego biura koordynacyjnego ruchu naukowego.

14.

Przy ocenie uczelni i przyznawaniu jej wsparcia publicznego należy brać pod uwagę potencjał, skalę i udokumentowane sukcesy ruchu naukowego w rywalizacji ponaduczelnianej.

KODEKS dobrych praktyk RUCHU NAUKOWEGO

MODEL DZIAŁANIA KOŁA NAUKOWEGO

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

15.

Koła naukowe powinny kierować się w swoich działaniach takimi wartościami jak niezależność, odpowiedzialność, otwartość, transparentność, metodologiczny rygor badań naukowych, uczciwa konkurencja, gospodarność, demokratyczne procedury.

16.

Koło naukowe posiada **statut**, w którym określa cel działania i sposoby jego realizacji.

17.

Statut zawiera **demokratyczne procedury** wyłaniania kierownictwa koła naukowego oraz określa kompetencje poszczególnych jego członków. Funkcje we władzach koła naukowego są kadencyjne, a kadencja trwa nie dłużej niż 3 lata.

18.

Statut przewiduje możliwość odwołania osób uprzednio wybranych. Statut określa minimalny próg frekwencji członków organizacji wymagany dla ważności powołania lub odwołania osób z jej kierownictwa. Statut przewiduje możliwość zwołania walnego zebrania członków organizacji pod nieobecność jej władz.

19.

Statut określa zasady sprawozdawczości finansowej i merytorycznej władz organizacji wobec członków i władz uczelni. Na władze nałożony jest obowiązek publikowania sprawozdań w internecie.

20.

Koło naukowe ma **mechanizm kontroli** wydatkowania środków i sposobu realizacji poszczególnych działań w ramach realizowanych przedsięwzięć.

21.

Władze i członkowie organizacji kierują się zasadą gospodarności i odpowiedzialności za dobro wspólne. Podejmowane działania są przemyślane, a wydatki proporcjonalne do celu, któremu mają służyć.

22.

Każda organizacja ma przynajmniej jednego **opiekuna naukowego**. W przypadku gdy opiekunów jest dwóch lub więcej, konieczne jest wskazanie opiekuna głównego.

23.

Rolą opiekuna naukowego jest sprawowanie opieki merytorycznej nad działaniami koła naukowego. Jego podstawowym zadaniem jest konsultowanie planu badawczego i metodologii pracy zaplanowanej przez organizację.

24.

Uczelnia powinna ustalić zasady gratyfikowania aktywności opiekunów naukowych, np. poprzez obniżenie pensum dydaktycznego, dodatek funkcyjny, zwolnienie z prowadzenia innych prac organizacyjnych dla uczelni, przyznanie dodatkowych punktów w przypadku ubiegania się o środki na badania z budżetu uczelni itp.

KODEKS dobrych praktyk RUCHU NAUKOWEGO

SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ KÓŁ NAUKOWYCH

25

26

27

28

29

30

25.

Każde koło naukowe ma powinności wynikające z tego, że jest finansowane lub w inny sposób wspierane przez instytucję publiczną (np. uczelnię publiczną, jednostkę samorządu terytorialnego, agendę rządową) lub inną instytucję realizującą zadania publiczne (np. uczelnię niepubliczną, organizację pozarządową).

26.

Członkowie społeczności akademickiej, w tym studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy i pracownicy uczelni niebędący nauczycielami akademickimi, powinni zgłaszać rektorowi lub wyznaczonej przez niego osobie przypadki **przekroczenia granic debaty akademickiej** przez członków kół naukowych.

27.

Koła naukowe powinny planować swoje działania w taki sposób, aby zapewnić możliwość przedstawienia różnych punktów widzenia, umożliwić konfrontację sprzecznych poglądów w kwestiach naukowych.

28.

Koła naukowe nie powinny prowadzić agitacji politycznej.

29.

W przypadku przekroczenia granic debaty akademickiej rektor ma prawo odwołania lub przerwania spotkania albo zgromadzenia zwołanego przez koło naukowe. Decyzja rektora w tej sprawie powinna mieć formę pisemną i zostać opublikowana na stronie internetowej uczelni lub w prowadzonym przez nią biuletynie informacji publicznej.

30.

Uczelnia powinna ustalić zasady prowadzenia postępowań dyscyplinarnych, które obejmują przypadki łamania standardów debaty akademickiej przez członków kół naukowych.

KODEKS dobrych praktyk RUCHU NAUKOWEGO

TRANSPARENTNOŚĆ DZIAŁANIA KÓŁ NAUKOWYCH

31

32

33

34

31.

Efekty działania kół naukowych, a zwłaszcza ich publikacje, powinny być dostępne w sieci internetowej w wersji umożliwiającej przeszukiwanie treści. Wydawanie publikacji naukowych w formie papierowej nigdy nie powinno być wyłączną formą publikacji. Druk może być zlecany tylko w przypadku publikacji o wysokich walorach naukowych.

32.

Koło naukowe jest zobowiązane do prezentowania efektów swojej aktywności osobom spoza macierzystej (macierzystych) uczelni. W miejscu prezentacji tych efektów (np. na stronie internetowej) koło powinno przedstawić cel swojego działania i uzasadnienie jego przydatności dla społeczeństwa i rozwoju nauki.

33.

Minimalny zakres informacji o kole naukowym, jaki powinien być dostępny w internecie, obejmuje jego pełną nazwę, adres do korespondencji elektronicznej, warunki uzyskania członkostwa, teksty sprawozdań i podjętych uchwał, informacje o realizowanych przedsięwzięciach i zwoływanych spotkaniach.

34.

Publikacje koła naukowego i jego członków publikujących z afiliacją koła powinny być dostępne w internecie w formule wolnego dostępu (Open Access). Koła powinny starać się o szerokie rozpowszechnienie efektów swojej działalności w obiegu naukowym. Ich publikacje naukowe powinny posiadać streszczenie w języku angielskim.

KODEKS dobrych praktyk RUCHU NAUKOWEGO

**Kodeks powstał w ramach
zadania zleconego MNiSW**

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

KODEKS dobrych praktyk RUCHU NAUKOWEGO

